

Factor Analysis of Competency as a Professional Teacher in the New Era of Students Practicing Professional Teacher Experiences Faculty of Education Ramkhamhaeng University

Sirirat Hitakowit

Evaluation and Research Department, Faculty of Education, Ramkhamhaeng University, Thailand

E-mail: sirirat.h@ru.ac.th, ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0007-1877-7925>

Received 07/06/2024

Revised 28/08/2024

Accepted 25/09/2024

Abstract

Background and Aims: The Faculty of Education, Ramkhamhaeng University able to effectively promote, support, and develop students practicing teaching professional experience to have the competency of being a professional teacher in the modern era. To develop students for quality and success in the future. The objectives of the study are threefold: (1) study the competency as a professional teacher in the New Era of Students Practicing Professional Teacher Experiences Faculty of Education Ramkhamhaeng University; and (2) analyze the exploratory components of the modern professional teacher in the New Era of Students Practicing Professional Teacher Experiences Faculty of Education Ramkhamhaeng University.

Methodology: The research utilizes a mixed-methods approach, incorporating both quantitative and qualitative research methods. The sample group is the student teachers of the Faculty of Education at Ramkhamhaeng University, totaling 400 students and 10 experts for providing interview data. The research tools consisted of an interview form and a questionnaire on the competency of a modern professional teacher. Statistics used in data analysis were mean, standard deviation, and factor analysis.

Results: This research found that 1) The results of the study on the competency as a professional teacher in the New Era of Students Practicing Professional Teacher Experiences Faculty of Education Ramkhamhaeng University found that the overall average. at a high level ($M=4.01$, $SD=0.56$) 2) The results of the survey component analysis of the competency of modern professional teachers. of students practicing teacher professional experience Faculty of Education Ramkhamhaeng University consists of 5 components: (1) the factor of learning management; (2) the factor of morality professional ethics; (3) the factor of measurement and evaluation; (4) the factor of research and development; and finally (5) the factor of professional engagement. The eigenvalues of these five factors were equal to 8.301, 7.378, 4.717, 3.862, and 3.364 respectively, and the percentage of variance was equal to 20.752, 18.446, 11.793, 9.656, and 8.410 respectively. The weighted value of the factor was between 0.527 and 0.906

Conclusion: The results of the study focused on the competency as a professional teacher in the New Era of Students Practicing Professional Teacher Experiences Faculty of Education Ramkhamhaeng University In using the science and art of being a professional teacher to prepare you for confidence and effective teaching professional experience.

Keywords: Factor analysis; Competency teacher; Professional teacher

การวิเคราะห์องค์ประกอบสมรรถนะความเป็นครูมืออาชีพยุคใหม่ ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

สิริรัตน์ หิตะโกวิท

ภาควิชาการประเมินและการวิจัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

บทคัดย่อ

ภูมิหลังและวัตถุประสงค์: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง สามารถดำเนินการส่งเสริมให้การสนับสนุนและพัฒนา นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูให้มีสมรรถนะความเป็นครูมืออาชีพยุคใหม่อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพและความสำเร็จในอนาคต การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาสมรรถนะความเป็นครูมืออาชีพยุคใหม่ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง และ (2) วิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจของสมรรถนะความเป็นครูมืออาชีพยุคใหม่ ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ระเบียบวิธีการวิจัย: งานวิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมวิธี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง จำนวนทั้งสิ้น 400 คน ผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ทรงคุณวุฒิ สำหรับการให้ข้อมูลการสัมภาษณ์ จำนวน 10 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ เกี่ยวกับสมรรถนะความเป็นครูมืออาชีพยุคใหม่ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการวิเคราะห์องค์ประกอบ

ผลการวิจัย: 1) ผลการศึกษาสมรรถนะความเป็นครูมืออาชีพยุคใหม่ ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง พบว่าโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($M=4.01$, $SD=0.56$) 2) ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจของสมรรถนะความเป็นครูมืออาชีพยุคใหม่ ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ คือ (1) องค์ประกอบด้านการจัดการเรียนรู้ (2) องค์ประกอบด้านคุณธรรมและจรรยาบรรณทางวิชาชีพ (3) องค์ประกอบด้านการวัดและประเมินผล (4) องค์ประกอบด้านการวิจัยและพัฒนา และ (5) องค์ประกอบด้านการมีส่วนร่วมทางวิชาชีพ โดยมีค่าไอเกนเท่ากับ 8.301, 7.378, 4.717, 3.862 และ 3.364 ตามลำดับ ค่าร้อยละของความแปรปรวนเท่ากับ 20.752, 18.446, 11.793, 9.656 และ 8.410 และมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง 0.527 ถึง 0.906

สรุปผล: ผลการศึกษามุ่งเน้นองค์ประกอบสมรรถนะความเป็นครูมืออาชีพยุคใหม่ ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ในการใช้ศาสตร์และศิลป์ของความเป็นครูมืออาชีพ เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูได้อย่างมั่นใจและมีประสิทธิภาพ

คำสำคัญ: การวิเคราะห์องค์ประกอบ; สมรรถนะความเป็นครู; ครูมืออาชีพ

บทนำ

แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 มียุทธศาสตร์สำคัญในเรื่องการยกระดับสำหรับการผลิตครู ให้มีคุณภาพและการศึกษาจากรายงานการประชุมสัมมนาเพื่อพิจารณารายงานการวิจัย เรื่องนโยบายการผลิตและพัฒนาครู พบว่ามีปัญหาเกี่ยวกับระบบการผลิตครูที่ทั่วโลกกำลังประสบอยู่หลายประการ และปัญหาหนึ่งที่มีความ

สำคัญคือปัญหาที่เกี่ยวข้องมาจากระบบการผลิตครู ได้แก่ หลักสูตรการฝึกหัดครูมีข้อบกพร่อง เช่น หลักสูตรขาดการพัฒนาให้มีความเชื่อมโยงกับบริบทของแต่ละภูมิภาค และประการที่สำคัญในส่วนหนึ่งของเนื้อหาทฤษฎีไม่มีความสัมพันธ์กับภาคปฏิบัติ การเรียนการสอนวิชาชีพครูเน้นภาคทฤษฎีโดยให้ความสำคัญกับวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ในการฝึกสอนน้อย (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) สถาบันการศึกษาที่ทำหน้าที่ผลิตครูทั้งหลายมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งในส่วนของคณะครุศาสตร์ หรือคณะศึกษาศาสตร์จะต้องพัฒนานักศึกษาครู เพื่อเป็นการยกระดับสมรรถนะของผู้เรียนให้มีทักษะในศตวรรษที่ 21 และสอดคล้องกับนโยบายการปฏิรูปการอุดมศึกษาและการเปลี่ยนแปลงของประเทศไทยที่เข้าสู่ยุค Thailand 4.0 ที่เน้นการพัฒนาประเทศให้มั่นคง ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการผลิตบัณฑิตครูให้มีการเรียนรู้แบบใหม่ในศตวรรษที่ 21 บนพื้นฐานความเป็นไทยและสามารถยกระดับคุณภาพบัณฑิตครูให้เป็นครูที่สอนเก่ง เป็นครูที่มีรอบรู้ในเนื้อหาและรู้ดีในความเป็นครูมืออาชีพ (Teacher professional content knowledge) หรือครู TPCK เป็นครูที่รู้กระจ่างในเนื้อหาพร้อมกับความเป็นครูมืออาชีพ (พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ และพะเยาว์ ยินดีสุข, 2557)

การผลิตครูในปัจจุบันยังไม่ได้ดำเนินการปฏิรูปอย่างจริงจังที่จะทำให้วิชาชีพครูมีคุณภาพและมาตรฐานที่เหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง โดยเฉพาะการกำกับและประสานให้สถาบันการศึกษาที่ทำหน้าที่ผลิตครูมีความพร้อมและความเข้มแข็งในการเตรียมบุคลากรใหม่ เพื่อให้มีการแก้ไขปัญหาการผลิตครูตามความต้องการเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพที่สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงของสังคม (สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ และคณะ, 2555) ดังนั้นการจัดการเรียนรู้ในสถาบันผลิตครูเป็นกลไกสำคัญอย่างยิ่งในการสร้างบัณฑิตครูให้เป็นคนดี ครูดีและครูที่ใช้ปัญญาความสามารถตามที่กำหนดไว้ในเจตนารมณ์ ซึ่งการจัดการเรียนรู้ที่พึงประสงค์ควรเป็นการจัดการเรียนรู้ที่ทำให้ได้บัณฑิตครูที่มีลักษณะ คือ ด้านสติปัญญา มีมาตรฐานความรู้ ด้านจิตใจมีคุณธรรมจริยธรรมเป็นแบบอย่างของศิษย์และผู้อื่นได้ มีศรัทธาในการเป็นครูมีจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพครู ด้านร่างกายมีสุขภาพอนามัยสมบูรณ์ มีความตระหนักและรับผิดชอบต่อสังคม ด้านอาชีพมีความรู้อย่างลุ่มลึกในวิชาที่สอนสามารถจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาปัญญา จิตใจร่างกายและสังคมของศิษย์ (ข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ. 2556, 2556)

จากการศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับคุณลักษณะหรือสมรรถนะความเป็นครูมืออาชีพ พบว่างานวิจัยส่วนใหญ่มีการจัดองค์ประกอบของครูมืออาชีพที่มีจำนวนแตกต่างกันและในปัจจุบันไม่มีการระบุที่แน่ชัดว่า สมรรถนะของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูควรมีบทบาท คุณลักษณะหรือสมรรถนะใดที่ทำให้นักศึกษาเป็นครูมืออาชีพที่มีคุณภาพ ทั้งนี้สถาบันผลิตครูสามารถนำผลการศึกษาเพื่อเป็นแนวทางหรือนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนานักศึกษาครูได้อย่างชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับไพฑูรย์ สีนลารัตน์ (2559) ได้ศึกษามาตรฐานวิชาชีพครูของต่างประเทศแล้วนำมาเปรียบเทียบกับมาตรฐานวิชาชีพครูไทย พบว่าวิชาชีพครูไทยมีการกำหนดขอบข่ายของเนื้อหากว้างเกินไป ถ้าหากต้องการครูที่มีลักษณะเป็นครูรุ่นใหม่ที่สะท้อนบทบาทหน้าที่ครูให้เป็นเชิงรุก เป็นผู้นำทางด้านการศึกษา และที่สำคัญครูควรมีบทบาทนำสังคมถ้าหากมีการกำหนดกรอบสมรรถนะของบัณฑิตครูที่ชัดเจน เพื่อตอบสนองต่อนโยบายของประเทศ ซึ่งสอดคล้องกับพฤทธิ ศิริบริรักษ์พิทักษ์ และคณะ (2561) ที่ได้ศึกษาการพัฒนาโลก การขับเคลื่อนระบบการผลิตและพัฒนาครูสมรรถนะสูง เป็นการศึกษาวิจัยที่สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษามุ่งหวังที่จะเร่งพัฒนาระบบการผลิตและพัฒนาครูให้ได้ครูที่มีสมรรถนะสูงสามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์สำหรับประเทศไทย 4.0 ทั้งนี้จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจทำการ

วิจัยเรื่องการวิเคราะห์องค์ประกอบสมรรถนะความเป็นครูมืออาชีพยุคใหม่ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง โดยมุ่งหวังว่าจะเป็นประโยชน์เพื่อใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายและการดำเนินงานของผู้บริหาร คณาจารย์และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในสถาบันการศึกษา และสิ่งสำคัญที่สุดคือการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูซึ่งเป็นหัวใจหลักและสำคัญเป็นอย่างยิ่งในการกระบวนการผลิตครู เพื่อให้ นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมีแนวทางในการพัฒนาการเรียนรู้ โดยการฝึกปฏิบัติวิชาชีพครูและเพื่อเก็บเกี่ยวและสั่งสมประสบการณ์การเรียนรู้ รวมไปถึงการพัฒนาสมรรถนะความเป็นครูของตนเองสู่ความเป็นครูมืออาชีพยุคใหม่

วัตถุประสงค์การวิจัย

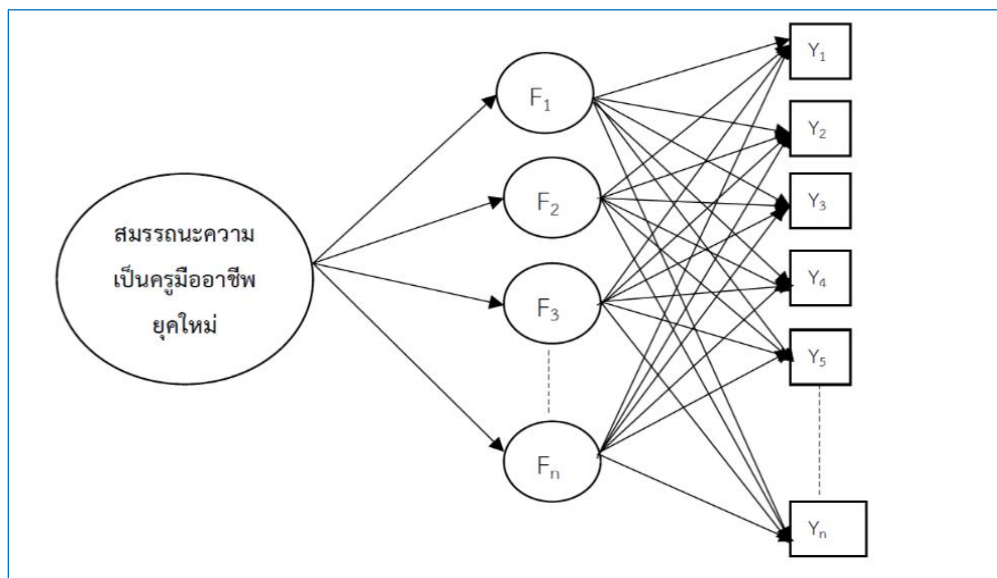
1. เพื่อศึกษาสมรรถนะความเป็นครูมืออาชีพยุคใหม่ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
2. เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจของสมรรถนะความเป็นครูมืออาชีพยุคใหม่ ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

การทบทวนวรรณกรรม

การวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์องค์ประกอบสมรรถนะความเป็นครูมืออาชีพยุคใหม่ของนักศึกษา ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ผู้วิจัยได้มีการทบทวนวรรณกรรม โดยศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะครูมืออาชีพยุคใหม่ครอบคลุมสมรรถนะ ด้านความรู้ทางวิชาชีพ (Professional knowledge) ด้านทักษะทางวิชาชีพ (Professional skills) ด้านเจตคติและค่านิยม (Attitude and Values) ด้านการปฏิบัติทางวิชาชีพ (Professional practice) และ (5) ด้านความยึดมั่นผูกพันในวิชาชีพ (Professional Engagement) กฎหมายพระราชบัญญัติและข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพครู ได้แก่ (1) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 (2) พระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. 2545 (3) พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2551 (4) ข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ. 2556 (5) ข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยจรรยาบรรณของวิชาชีพ พ.ศ. 2556 และ (6) ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพทางการศึกษา

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิเคราะห์องค์ประกอบสมรรถนะความเป็นครูมืออาชีพยุคใหม่ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง โดยมีกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังแผนภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการทำวิจัยการวิเคราะห์องค์ประกอบสมรรถนะความเป็นครูมืออาชีพยุคใหม่ ของ นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ระเบียบวิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้อาศัยระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) ประกอบด้วย การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยมีรายละเอียดดังนี้

การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง: ประชากร คือ นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ปีการศึกษา 2565 จำนวนทั้งสิ้น 500 คน กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ปีการศึกษา 2565 จำนวน 400 คน วิธีการได้มาซึ่งตัวอย่าง โดยการกำหนดขนาดตัวอย่างตามหลักการของ Hair et al. (2010) กล่าวว่า การกำหนดตัวอย่างในการวิเคราะห์องค์ประกอบต้องมีจำนวนมากกว่า 100 คน สามารถกำหนดอัตราส่วนจำนวนตัวอย่างต่อพารามิเตอร์หนึ่งพารามิเตอร์หรือจำนวนตัวแปรหนึ่งตัวแปรอย่างน้อยควรจะเป็น 10:1 สำหรับงานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษาตัวแปรทั้งหมดจำนวน 40 ตัวแปร จึงกำหนดตัวอย่างเป็น 10 เท่า ซึ่งคำนวณตัวอย่างได้เท่ากับจำนวน 400 คน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified random sampling) พร้อมทั้งคำนวณสัดส่วนกลุ่มตัวอย่างโดยเทียบบัญญัติไตรยางค์จากนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูตามหลักสูตรสังกัดภาควิชา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย: เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถามเกี่ยวกับสมรรถนะความเป็นครู มืออาชีพยุคใหม่ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ: ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะความเป็นครูมืออาชีพยุคใหม่ และสร้างแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับพฤติกรรม การปฏิบัติตามสมรรถนะความเป็นครูมืออาชีพยุคใหม่ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scales) ตามแบบลิเคิร์ท (Likert

scale) จำนวน 45 ข้อ นำเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) นำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC--Index of item Objective Congruence โดยได้ค่าความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.60-1.00 นำเครื่องมือการวิจัยไปปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญ และนำเครื่องมือการวิจัยที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้ว ไปทดลองใช้ (Try out) กับนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของแบบสอบถาม พร้อมทั้งหาคุณภาพของเครื่องมือการวิจัยโดยการหาคุณภาพรายข้อและหาค่าอำนาจจำแนกแบบ Item total correlation ซึ่งได้ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.409-0.844 และหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีการคำนวณสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach, 1990) เท่ากับ 0.976 จากนั้นนำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์จำนวน 40 ข้อ ไปทดลองใช้กับตัวอย่าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล: ผู้วิจัยทำหนังสือขออนุญาตจากคณะศึกษาศาสตร์ เพื่อเก็บข้อมูลของนักศึกษา ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหงแล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย: วิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 1 โดยใช้การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation--SD) แล้วนำเสนอในรูปแบบของแผนภูมิ ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 2 โดยใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory factor analysis--EFA)

การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)

ผู้ให้ข้อมูลหลัก: คือผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความสามารถประสบการณ์การด้านการศึกษาด้านบริหารสถานศึกษาและสมรรถนะความเป็นครูมืออาชีพใหม่ จำนวน 10 คน โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) โดยผู้เข้าร่วมวิจัยทุกคนจะได้รับการชี้แจงเกี่ยวกับจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย: เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับสมรรถนะความเป็นครู มืออาชีพยุคใหม่ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ: ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะความเป็นครูมืออาชีพยุคใหม่ และสร้างแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับสมรรถนะความเป็นครูมืออาชีพยุคใหม่ โดยมีข้อคำถามหรือประเด็นการสัมภาษณ์ ได้แก่ ความเป็นครูมืออาชีพยุคใหม่ บทบาทหน้าที่ของครูมืออาชีพยุคใหม่ควรประกอบด้วยอะไรบ้าง และสมรรถนะความเป็นครูมืออาชีพยุคใหม่ควรมีสมรรถนะที่สำคัญในด้านใดบ้างอย่างไร เป็นต้น จากนั้นนำเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) และนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC--Index of item Objective Congruence เพื่อคัดเลือกข้อคำถามหรือประเด็นการสัมภาษณ์ มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 นำเครื่องมือการวิจัยไปปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญ จากนั้นนำแบบสัมภาษณ์ฉบับสมบูรณ์ไปใช้สำหรับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ทรงคุณวุฒิมีความครอบคลุมและสอดคล้องกับนิยามที่ได้จากการศึกษาเอกสารแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องผู้วิจัย จึงดำเนินการสร้างรายการข้อคำถามและนิยามเชิงปฏิบัติการของ ตัวแปรการวิจัยให้สอดคล้องกับนิยามเชิงทฤษฎี

การเก็บรวบรวมข้อมูล: ผู้วิจัยทำหนังสือขออนุญาตจากคณะศึกษาศาสตร์ เพื่อเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ทรงคุณวุฒิแล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์

ผลการวิจัย

1. ผลการสังเคราะห์ข้อมูลการสัมภาษณ์เกี่ยวกับสมรรถนะความเป็นครูมืออาชีพยุคใหม่ ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ผลการสังเคราะห์ข้อมูลการสัมภาษณ์เกี่ยวกับสมรรถนะความเป็นครูมืออาชีพยุคใหม่ ของนักศึกษา ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหงจากผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ทรงคุณวุฒิ โดยมีรายละเอียดดังตาราง 1

ตาราง 1 สรุปผลการสังเคราะห์ข้อมูลการสัมภาษณ์เกี่ยวกับสมรรถนะความเป็นครูมืออาชีพยุคใหม่ ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหงจากผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ทรงคุณวุฒิ

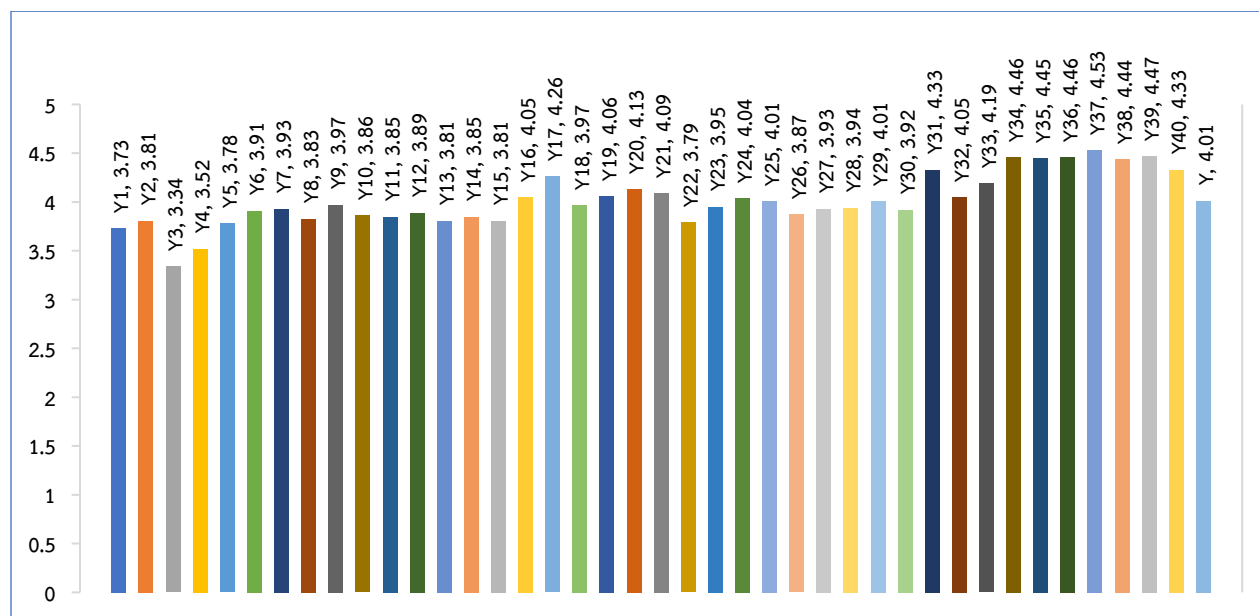
ประเด็นคำถาม	สรุปผลการสังเคราะห์ข้อมูลการสัมภาษณ์
1. บทบาทหน้าที่และสมรรถนะความเป็นครู มืออาชีพยุคใหม่	มาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ - มาตรฐานความรู้ ต้องมีความรอบรู้และเข้าใจเกี่ยวกับ (1) การเปลี่ยนแปลงบริบทของโลก สังคมและแนวคิดของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (2) จิตวิทยาพัฒนาการ จิตวิทยาการศึกษาและจิตวิทยาให้คำปรึกษาในการวิเคราะห์พัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ (3) เนื้อหาวิชาที่สอนหลักสูตรศาสตร์การสอน เทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้ (4) การวัดประเมินผลการเรียนรู้และการวิจัยเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียน (5) การใช้ภาษาไทย ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษา และ (6) งานประกันคุณภาพการศึกษา - มาตรฐานในการปฏิบัติงานครู ซึ่งประกอบด้วย (1) การปฏิบัติหน้าที่ครูได้แก่ มุ่งมั่นในการพัฒนาผู้เรียน ด้วยจิตวิญญาณความเป็นครู ประพฤติปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพครู พัฒนาตนเองให้มีความรอบรู้ทันสมัย และการเปลี่ยนแปลง (2) การจัดการเรียนรู้ เช่น การพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคและวิธีการสอนที่หลากหลายควบคู่กับการใช้สื่อและนวัตกรรมที่ทันสมัย พร้อมทั้งดำเนินการวัดและประเมินผลอย่างมีคุณภาพและทำวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง และ (3) ความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับมาตรฐานวิชาชีพครู
2. การส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูมีการพัฒนาสมรรถนะความเป็นครูมืออาชีพยุคใหม่อย่างมีคุณภาพ	- ควรมีห้องบรรยายและห้องปฏิบัติการอัจฉริยะหรือ SMART ที่ทันสมัยสำหรับนักศึกษาใช้ฝึกประสบการณ์การเรียนรู้ - ควรมีการจัดกิจกรรมหรือโครงการที่พัฒนาสมรรถนะความเป็นครูมืออาชีพยุคใหม่โดยมุ่งเน้นการปฏิบัติงานของครูตามมาตรฐานวิชาชีพครู ได้แก่ ศาสตร์การสอน เทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้ การวัดประเมินผลการเรียนรู้และการวิจัย ฯลฯ และควรมีการส่งเสริมทักษะ Soft Skills ก่อนฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ

- ควรมีการจัดอบรมเกี่ยวกับมาตรฐานวิชาชีพครูโดยครูสภาหรือหน่วยงานที่รับผิดชอบสำหรับคณาจารย์ นักศึกษาวิชาชีพครูและผู้ที่เกี่ยวข้อง

2. ผลการศึกษาสมรรถนะความเป็นครูมืออาชีพยุคใหม่ ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง สรุปได้ดังนี้

ผลการศึกษาสมรรถนะความเป็นครูมืออาชีพยุคใหม่ ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง พบว่าโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($M=4.01$, $SD=0.56$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ให้การบริการด้วยความจริงใจและเสมอภาคโดยไม่เรียกรับหรือยอมรับผลประโยชน์จากการใช้ตำแหน่งหน้าที่โดยมิชอบ อยู่ในระดับมากที่สุด ($M=4.53$, $SD=0.68$) รองลงมาคือประพฤติปฏิบัติตนตามกฎหมายระเบียบข้อบังคับข้อตกลงของทางราชการหน่วยงานหรือสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก ($M=4.47$, $SD=0.71$) และมีความรักความศรัทธาซื่อสัตย์สุจริตรับผิดชอบต่อวิชาชีพและการเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรวิชาชีพ อยู่ในระดับมาก ($M = 4.46$, $SD = 0.69$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ เข้าใจธรรมชาติของผู้เรียนสามารถให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ อยู่ในระดับมาก ($M=3.34$, $SD=0.92$) โดยมีรายละเอียดดังแผนภาพที่ 2

ภาพที่ 2 แผนภูมิแท่งแสดงค่าเฉลี่ยของสมรรถนะความเป็นครูมืออาชีพยุคใหม่ ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

3. ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจของสมรรถนะความเป็นครูมืออาชีพยุคใหม่ ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจของสมรรถนะความเป็นครูมืออาชีพยุคใหม่ ของนักศึกษา ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง โดยใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบด้วยวิธีองค์ประกอบหลัก Principal component analysis และใช้วิธีการหมุนแกนแบบตั้งฉากโดยทำการหมุนแกนแบบออร์โธโกนอล (Orthogonal) ด้วยวิธีแวนิแม็กซ์ (Varimax) พบว่า ค่าสถิติ KMO มีค่า 0.926 แสดงว่าข้อมูลชุดนี้มีความเพียงพอในการใช้สถิติการวิเคราะห์องค์ประกอบจากนั้นวิเคราะห์องค์ประกอบสรุปได้ดังนี้ (ตาราง 2)

ตาราง 2 จำนวนองค์ประกอบค่าไอเกน ค่าร้อยละของความแปรปรวน (% of Variance) ค่าร้อยละของความแปรปรวนสะสม (Cumulative %) ที่เป็นสมรรถนะความเป็นครูมืออาชีพยุคใหม่ ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

องค์ประกอบ	Initial Eigenvalues			Extraction Sums of Squared Loadings			Rotation Sums of Squared Loadings		
	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %
1	19.056	47.640	47.640	19.056	47.640	47.640	8.301	20.752	20.752
2	4.061	10.151	57.791	4.061	10.151	57.791	7.378	18.446	39.198
3	1.638	4.095	61.886	1.638	4.095	61.886	4.717	11.793	50.991
4	1.486	3.715	65.601	1.486	3.715	65.601	3.862	9.656	60.646
5	1.382	3.455	69.056	1.382	3.455	69.056	3.364	8.410	69.056

จากตาราง 2 พบว่าองค์ประกอบที่เป็นของสมรรถนะความเป็นครูมืออาชีพยุคใหม่ ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง มีค่าไอเกน (Eigen values) มากกว่าหรือเท่ากับ 1 มีทั้งหมด 5 องค์ประกอบ โดยมีค่าไอเกนตั้งแต่ 3.364 - 8.301 ซึ่งสามารถอธิบายความแปรปรวนทั้งหมดได้ร้อยละ 69.056 สามารถจำแนกเป็นองค์ประกอบตามลำดับ คือ องค์ประกอบที่ 1 มีค่าไอเกนเท่ากับ 8.301 (คิดเป็นร้อยละ 20.752) องค์ประกอบที่ 2 มีค่าไอเกนเท่ากับ 7.378 (คิดเป็นร้อยละ 18.446) องค์ประกอบที่ 3 มีค่าไอเกนเท่ากับ 4.717 (คิดเป็นร้อยละ 11.793) องค์ประกอบที่ 4 มีค่าไอเกนเท่ากับ 3.862 (คิดเป็นร้อยละ 9.656) และองค์ประกอบที่ 5 มีค่าไอเกนเท่ากับ 3.364 (คิดเป็นร้อยละ 8.410)

เมื่อใช้วิธีการหมุนแกนแบบตั้งฉากโดยทำการหมุนแกนแบบออร์โธโกนอล (Orthogonal) ด้วยวิธีแวนิแม็กซ์ (Varimax) ทำให้ได้องค์ประกอบทั้งหมด 5 องค์ประกอบ แต่เมื่อพิจารณาองค์ประกอบที่มีค่าน้ำหนักขององค์ประกอบตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป และแต่ละองค์ประกอบต้องประกอบด้วยตัวแปรตั้งแต่ 3 ตัวแปรขึ้นไป ซึ่งตัวแปรที่ไม่เป็นไปตามเกณฑ์การพิจารณามีจำนวน 2 ตัวแปร คือ Y13 และ Y21 สำหรับตัวแปรที่เป็นไปตามเกณฑ์การพิจารณา

จำนวน 38 ตัวแปร โดยมีรายละเอียดดังนี้ คือองค์ประกอบที่ 1 “ด้านการจัดการเรียนรู้” จำนวน 14 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ 0.533 ถึง 0.769 มีค่าความแปรปรวนของตัวแปรเท่ากับ 8.301 และค่าร้อยละของความแปรปรวนเท่ากับ 20.752 องค์ประกอบที่ 2 “ด้านคุณธรรมจรรยาบรรณทางวิชาชีพ” จำนวน 10 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ 0.542 ถึง 0.906 มีค่าความแปรปรวนของตัวแปรเท่ากับ 7.378 และค่าร้อยละของความแปรปรวนเท่ากับ 18.446 องค์ประกอบที่ 3 “ด้านการวัดและประเมินผล” จำนวน 6 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ 0.527 ถึง 0.689 มีค่าความแปรปรวนของตัวแปรเท่ากับ 4.717 และค่าร้อยละของความแปรปรวนเท่ากับ 11.793 องค์ประกอบที่ 4 “ด้านการวิจัยและพัฒนา” จำนวน 5 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ 0.558 ถึง 0.646 มีค่าความแปรปรวนของตัวแปรเท่ากับ 3.862 และค่าร้อยละของความแปรปรวนเท่ากับ 9.656 และองค์ประกอบที่ 5 “ด้านการมีส่วนร่วมทางวิชาชีพ” จำนวน 3 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ 0.601 ถึง 0.680 มีค่าความแปรปรวนของตัวแปรเท่ากับ 3.364 และค่าร้อยละของความแปรปรวนเท่ากับ 8.410

อภิปรายผล

1. ผลการศึกษาสมรรถนะความเป็นครูมืออาชีพยุคใหม่ ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง เป็นการศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับพฤติกรรมการปฏิบัติตามสมรรถนะความเป็นครูมืออาชีพยุคใหม่ในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($M=4.01$, $SD=0.56$) ทั้งนี้เป็นเพราะผู้บริหาร คณาจารย์และบุคลากรเจ้าหน้าที่ คณะศึกษาศาสตร์หรือผู้ที่เกี่ยวข้องได้ให้การสนับสนุนและปฏิบัติงานเกี่ยวกับหลักสูตรวิชาชีพครูอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีการดำเนินการประเมินและพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่องมีความสอดคล้องและเป็นไปตามข้อกำหนดของคุรุสภาและกระทรวงศึกษาธิการ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ ให้การบริการด้วยความจริงใจและเสมอภาคโดยไม่เรียกรับหรือยอมรับผลประโยชน์จากการใช้ตำแหน่งหน้าที่โดยมิชอบอยู่ในระดับมากที่สุด ($M=4.53$, $SD=0.68$) รองลงมา คือ ประพฤติปฏิบัติตนตามกฎหมายระเบียบข้อบังคับข้อตกลงของทางราชการหน่วยงานหรือสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก ($M=4.47$, $SD=0.71$) และมีความรักความศรัทธาซื่อสัตย์สุจริตรับผิดชอบต่อวิชาชีพและการเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรวิชาชีพ อยู่ในระดับมาก ($M = 4.46$, $SD = 0.69$) โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก เมื่อพิจารณาจะเห็นได้ว่าทั้ง 3 ข้อเกี่ยวข้องกับคุณธรรมจริยธรรมทางวิชาชีพทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูได้รับการปลูกฝังหล่อหลอมจากสถาบันครอบครัวและจากคณาจารย์ผู้สอนที่เป็นต้นแบบหรือแบบอย่างที่ดี ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ เข้าใจธรรมชาติของผู้เรียนสามารถให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ แต่อยู่ในระดับมาก ($M=3.34$, $SD=0.92$) ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูต้องใช้ระยะเวลาในการเรียนรู้ สำหรับฝึกฝนเพื่อสั่งสมประสบการณ์ในการปฏิบัติวิชาชีพครูให้มากกว่านี้ ข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ. 2562 (2562)

2. ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจของสมรรถนะความเป็นครูมืออาชีพยุคใหม่ ของนักศึกษา ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ซึ่งประกอบด้วย 5 องค์ประกอบและสามารถอภิปรายโดยมีรายละเอียดดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 ด้านการจัดการเรียนรู้ มีความสำคัญเป็นอันดับแรกของสมรรถนะความเป็นครู มืออาชีพยุคใหม่ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากด้วยแรงศรัทธาและความมุ่งมั่นตั้งใจของนักศึกษาที่มีต่อมหาวิทยาลัยรามคำแหงเพื่อมาสมัครเข้าศึกษาต่อในคณะศึกษาศาสตร์ “หลักสูตรวิชาชีพครู” โดยนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมีความมุ่งมั่นตั้งใจเข้าเรียนตามแผนการศึกษาที่กำหนด คณาจารย์ผู้สอน มีการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลายมีการปฏิบัติทั้งแบบรายกลุ่มและแบบรายบุคคล เช่น การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดเชิงรุกที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการออกแบบกิจกรรม การเรียนรู้ให้สอดคล้องเหมาะสมกับเนื้อหาได้อย่างหลากหลาย ได้แก่ การเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ (Collaborative learning group) การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค Jigsaw2 และ Think pair share, การสอนการคิดโดยใช้เทคนิค Brainstorm concept mapping, เทคนิคการสอนแบบเน้นฝึกปฏิบัติ การเรียนรู้แบบการสืบเสาะหาความรู้ (Inquiry studies) ซึ่งทำให้นักศึกษามีความสนใจมีความกระตือรือร้น มีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่และ งานที่ได้รับมอบหมาย ทั้งนี้นักศึกษาได้ปฏิบัติสังเกตการสอนก่อนออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในบริบทของสถานศึกษา การบริหารจัดการและการจัดการเรียนการสอน ฯลฯ พร้อมทั้งได้จัดโครงการบูรณาการวิชาการอย่างต่อเนื่องโดยให้นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้และประสบการณ์ที่ได้รับระหว่างการออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของแต่ละโรงเรียนและนักศึกษาวิชาชีพครู (รุ่นน้อง) หรือผู้ที่สนใจ ด้วยเหตุผลเหล่านี้จึงทำให้นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมีความพร้อมและความมั่นใจในความรู้ทักษะการปฏิบัติรวมไปถึงศาสตร์และศิลป์ในการสอนหรือการจัดการเรียนรู้ การใช้สื่อเทคโนโลยีนวัตกรรมทางการศึกษาที่หลากหลายเพื่อเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนรู้และยกระดับศักยภาพของผู้เรียน ดังนั้นจึงทำให้สมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้มีความสำคัญเป็นอันดับแรกของสมรรถนะความเป็นครูมืออาชีพยุคใหม่ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Baratov (2016) ฉัตรชัย หวังมีจมี และองอาจ นัยพัฒน์ (2560) และสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา (2562)

องค์ประกอบที่ 2 ด้านคุณธรรมและจรรยาบรรณทางวิชาชีพ มีความสำคัญเป็นอันดับ 2 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการได้รับการปลูกฝังโดยคณาจารย์ผู้สอนคณะศึกษาศาสตร์ที่เป็นต้นแบบ ด้านคุณธรรมและจรรยาบรรณทางวิชาชีพ จึงทำให้นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมีพื้นฐานที่โดดเด่นในสมรรถนะด้านนี้ สอดคล้องกับการประเมินจากอาจารย์ที่เลี้ยงหรืออาจารย์นิเทศก์ และจากประสบการณ์โดยตรงที่นักศึกษาได้ประพฤติปฏิบัติต่อคณาจารย์ผู้สอน ทั้งนี้สอดคล้องกับผลการประเมินคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยรามคำแหง โดยนักศึกษา มีคุณธรรมจริยธรรมมีหัวใจบริการมีความขยันอดทนช่วยเหลือซึ่งกันและกันภายใต้ปรัชญาของมหาวิทยาลัยรามคำแหง คือ “ส่งเสริมความเสมอภาคทางการศึกษา ผลิตบัณฑิตที่มีความรู้คู่คุณธรรม” สอดคล้องกับบุคลิกที่ดีลาภเจริญทรัพย์ ได้กล่าวว่าจากผลประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิต ได้แก่ นายจ้าง/หัวหน้า/ผู้บังคับบัญชา มีความพึงพอใจต่อบัณฑิตในระดับมาก ($M=4.35$) หรือร้อยละ 86.98 ประเด็นด้านคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณในวิชาชีพสูงที่สุด และมหาวิทยาลัยได้ปลูกฝังให้กับบัณฑิตรามคำแหงทุกคน นอกจากด้านวิชาการและวิชาชีพแล้ว นักศึกษาต้องเป็นผู้ที่มีคุณธรรมและจริยธรรมโดยมหาวิทยาลัยรามคำแหงกำหนดให้นักศึกษา

ทุกระดับชั้นทั้งปริญญาตรี ปริญญาโทและปริญญาเอกต้องผ่านการเรียนวิชา “ความรู้คู่คุณธรรม” ก่อนที่จะสำเร็จการศึกษาทุกคน ซึ่งทำให้ผู้บังคับบัญชาหรือนายจ้างส่วนใหญ่มีความพึงพอใจและจ้างงานบัณฑิตของมหาวิทยาลัยรามคำแหงเข้าทำงานในองค์กรทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ทั้งนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ พินสุดา สิริธรรศรี (2557) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะครูที่มีคุณภาพในศตวรรษที่ 21 ซึ่งคุณลักษณะ “ครูเป็นผู้ที่มีจิตวิญญาณของความเป็นครูและผู้ให้” มีความสำคัญเป็นลำดับหนึ่งของการยกระดับคุณภาพครูไทยในศตวรรษที่ 21 นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Schwimmer and Maxwell (2017) กุสิสรา จิตรชญาวนิช (2561) และพระมงคลธรรมวิธาน และคณะ (2561) ที่ระบุว่าปัจจัยสำคัญในการสอนแบบมืออาชีพหรือคุณลักษณะการสอนที่ดีของคณาจารย์ที่ต้องมีคือ “คุณธรรมจริยธรรม” ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาความเจริญก้าวหน้าของคนสังคมและประเทศชาติ

องค์ประกอบที่ 3 ด้านการวัดและประเมินผล มีความสำคัญเป็นอันดับ 3 สำหรับการวัดและประเมินผล การเรียนรู้ของผู้เรียนต้องอยู่บนจุดมุ่งหมายพื้นฐานสองประการ คือเพื่อการพัฒนาการเรียนรู้ และเพื่อการตัดสินผลการเรียน และสำหรับเป้าหมายของประเมิน คือ (1) การประเมินเพื่อการเรียนรู้ (Assessment for learning: AfL) (2) การประเมินขณะเรียนรู้ (Assessment as learning: AaL) และ (3) การประเมินผลการเรียนรู้ (Assessment of learning: Aof) การวัดและประเมินผล ดังนั้นครูผู้สอนมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งที่ต้องพัฒนาเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้และการวัดและประเมินผลเพื่อใช้ในการดำเนินการตรวจสอบหรือประมวลผลผู้เรียนว่าเกิดการเรียนรู้ในด้านความรู้ ทักษะประสบการณ์และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ฯลฯ บรรลุตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดของหลักสูตรมากนักน้อยเพียงใด สอดคล้องกับ Hayward (2015) ได้กล่าวว่า “การประเมินคือการเรียนรู้” ดังนั้นการประเมินจึงควรได้รับการพิจารณาให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายที่เหมาะสมตามบริบทของการประเมินผู้เรียน เพื่อเป็นการสร้างวัฒนธรรมการประเมินที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน และทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลเป็นสมรรถนะที่สำคัญควบคู่ไปกับการจัดการเรียนการสอนสำหรับนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สอดคล้องกับงานวิจัยของฉัตรชัย หวังมีจมี และองอาจ นัยพัฒน์ (2560) ได้ศึกษาเรื่องสมรรถนะของครูไทยในศตวรรษที่ 21: ปรับการเรียนรู้เปลี่ยนสมรรถนะ พบว่าสมรรถนะของครูผู้สอนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย 7 สมรรถนะ ซึ่งสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลเพื่อพัฒนาและคำนึงถึงความแตกต่างหลากหลายระหว่างบุคคล มีความสำคัญเป็นลำดับที่สองของครูผู้สอนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21

องค์ประกอบที่ 4 ด้านการวิจัยและพัฒนา มีความสำคัญเป็นอันดับ 4 ทั้งนี้เนื่องจากนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูต้องมีศาสตร์ความรู้ ความเข้าใจและทักษะปฏิบัติการด้านการวิจัย เพราะการวิจัยคือ “กระบวนการเรียนรู้” โดยดำเนินการศึกษาค้นหาความจริงอย่างเป็นระบบ การสร้างนวัตกรรมหรือองค์ความรู้ใหม่ที่จะต้องทำอย่างต่อเนื่อง Oxford University Press (2017) ในการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ พร้อมทั้งให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน สำหรับสมรรถนะด้านการวิจัยและพัฒนานักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูได้ให้ข้อเสนอแนะในการประกันคุณภาพการศึกษาของคณะศึกษาศาสตร์ เพื่อเป็นการส่งเสริมและสนับสนุนเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนเป็นอันดับแรก ซึ่งคณะศึกษาศาสตร์ได้ดำเนินการจัดกิจกรรมหรือโครงการด้านการวิจัยและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เช่น การวิจัยในชั้นเรียน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ฯลฯ และเมื่อประกอบวิชาชีพ บุคลากรทางการศึกษาหรือการทำงานในอนาคตได้อย่างมีคุณภาพแบบมืออาชีพพร้อมทั้งสามารถนำไป

ประยุกต์ใช้ได้อย่างถูกต้องตามหลักวิชาและมีความมั่นใจในการทำวิจัยมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ พิษณุ ภา ยืนยาว และธีรธ ฐาตาดันติโชค (2561) ได้ศึกษาเรื่องการวิเคราะห์องค์ประกอบคุณลักษณะของครู มืออาชีพ ในศตวรรษที่ 21 พบว่า องค์ประกอบของคุณลักษณะของครูมืออาชีพในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย 12 องค์ประกอบ ซึ่งคุณลักษณะนักวิจัยเป็นหนึ่งใน 12 องค์ประกอบ พร้อมทั้งกล่าวว่าครูผู้สอนทุกคนควรมีบทบาท ของนักวิจัยอย่างน้อยก็ต้องทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาผู้เรียน นอกจากนี้รักษิต สุทธิพงษ์ (2560) กล่าวว่า ระบบ การศึกษาและครูผู้สอนที่มีคุณภาพเป็นปัจจัยสำคัญในการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนและการเปลี่ยนแปลง กระบวนการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนที่ต้องเกิดขึ้นไปพร้อมกับการเปลี่ยนแปลงยุคสมัยใหม่ของการทำวิจัย เพื่อ ผลิตรายที่มีคุณภาพ ดังนั้นการพัฒนาครูไทยให้มีคุณภาพจึงต้องพัฒนาตามวิสัยทัศน์ทางการศึกษาและงานวิจัย ควบคู่กันไปอย่างต่อเนื่อง สรุปได้ว่าต้นทุนองค์ความรู้ที่สำคัญของระบบการผลิตครูคือองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย ซึ่งการวิจัยจำเป็นสำหรับการสร้างความมั่นคงให้กับระบบการผลิตครูของประเทศไทย (สำนักงานเลขาธิการสภา การศึกษา, 2560)

และองค์ประกอบที่ 5 ด้านการมีส่วนร่วมทางวิชาชีพ มีความสำคัญเป็นอันดับสุดท้าย ทั้งนี้อาจ เนื่องมาจากสมรรถนะด้านการมีส่วนร่วมทางวิชาชีพ เป็นการสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชน ประกอบด้วยการมีสัมพันธภาพที่ดีกับชุมชน การให้ความร่วมมือในกิจกรรมของชุมชนรวมถึงการให้ชุมชน เข้า มามีส่วนร่วมในกิจกรรมของสถานศึกษา การจัดกิจกรรมที่เสริมสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือระหว่าง สถานศึกษา ครูผู้สอน ผู้ปกครอง ชุมชนและองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน ฯลฯ เพื่อส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้ บรรลุผลตามเป้าหมายที่ตั้งไว้และการพัฒนาวิชาชีพครู (Benjamin et al., 2018; Hord, 1997; Wilson, 2016; วิจารย์ พานิช, 2555) สอดคล้องกับงานวิจัยของจุฑารัตน์ ชครัตน์ และคณะ (2561) ได้ศึกษาเรื่องสมรรถนะความ เป็นครูมืออาชีพของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ พบว่าสมรรถนะ ความเป็นครูมืออาชีพ “ด้านการสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชน” มีค่าเฉลี่ยสูงสุดและสอดคล้อง กับงานวิจัยของธวัช นิโรจน์ (2554) ได้กล่าวว่า การสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเป็นหนึ่งใน คุณลักษณะของครูแห่งชาติ เป็นปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญต่อการเป็นครูมืออาชีพ ซึ่งนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการ เรียนรู้เป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งที่จะต้องอาศัยความร่วมมือจากชุมชนในการนำทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่นหรือ ชุมชน มาใช้

สรุปได้ว่าการวิเคราะห์องค์ประกอบสมรรถนะความเป็นครูมืออาชีพยุคใหม่ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์ วิชาชีพครู ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ คือ (1) ด้านการจัดการเรียนรู้ (2) ด้านคุณธรรมและจรรยาบรรณทาง วิชาชีพ (3) ด้านการวัดและประเมินผล (4) ด้านการวิจัยและพัฒนา และ (5) ด้านการมีส่วนร่วมทางวิชาชีพ สอดคล้องตามข้อกำหนดและมาตรฐานวิชาชีพครูของคุรุสภาและกระทรวงศึกษาธิการ

โมเดลผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจของสมรรถนะความเป็นครูมืออาชีพยุคใหม่ ของนักศึกษา ฝึก ประสบการณ์วิชาชีพครู คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ดังแผนภาพที่ 3

ภาพที่ 3 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจของสมรรถนะความเป็นครูมืออาชีพยุคใหม่ของนักศึกษา ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการวิจัย ผู้บริหาร คณาจารย์และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกสามารถนำสารสนเทศที่ได้การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจของสมรรถนะความเป็นครูมืออาชีพยุคใหม่ ซึ่งประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบ (1) ด้านการจัดการเรียนรู้ (2) ด้านคุณธรรมและจรรยาบรรณทางวิชาชีพ (3) ด้านการวัดและประเมินผล (4) ด้านการวิจัยและพัฒนา และ (5) ด้านการมีส่วนร่วมทางวิชาชีพ เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้การฝึกปฏิบัติและการพัฒนาสมรรถนะของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสู่ความเป็นครูมืออาชีพยุคใหม่ต่อไป

1.2 จากผลการวิจัยนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูได้เสนอข้อแนะนำเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมสำหรับนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูก่อนออกฝึกสอน โดยให้คณะศึกษาศาสตร์จัดกิจกรรมหรือโครงการสนับสนุนส่งเสริมสมรรถนะตามวิชาชีพตามการปฏิบัติงานของครูผู้สอนโดยมีฐานจากแนวคิดหลักตามมาตรฐานวิชาชีพครู เช่น จิตวิทยาพัฒนาการและแนะแนว ศาสตร์การสอน เทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้ การวัดประเมินผลการเรียนรู้และการวิจัย การประเมินคุณภาพการศึกษาฯ และควรส่งเสริมทักษะ Soft Skills เพื่อให้ให้นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมีต้นทุนองค์ความรู้ตรงตามมาตรฐานวิชาชีพครูอย่างเต็มศักยภาพ มีความมั่นใจในความพร้อมสำหรับการออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู และความสามารถในการพัฒนาตนเอง สู่ความเป็นครูมืออาชีพยุคใหม่ได้อย่างแท้จริง

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาองค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory factor analysis : CFA) ของสมรรถนะความเป็นครูมืออาชีพยุคใหม่ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง เพื่อเป็นการทดสอบและตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง (Construct validity) ขององค์ประกอบที่ได้จากการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory factor analysis: EFA) ซึ่งประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบ (1) ด้านการจัดการเรียนรู้ (2) ด้านคุณธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ (3) ด้านการวัดและประเมินผล (4) ด้านการวิจัยและพัฒนา และ (5) ด้านการมีส่วนร่วมทางวิชาชีพ ว่ามีความสัมพันธ์กันมากน้อยเพียงใดเพื่อจะได้นำผลการวิจัยไปพัฒนาการคุณภาพการศึกษาสำหรับนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูต่อไป

2.2 ควรพัฒนาต่อยอดองค์ความรู้เพื่อนำไปสู่การประเมินความต้องการจำเป็นของสมรรถนะความเป็นครูมืออาชีพยุคใหม่ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาบริหารจัดการหลักสูตรวิชาชีพครูให้มีประสิทธิภาพ

การรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์

ผู้วิจัยได้รับการรับรองจริยธรรมการวิจัยมหาวิทยาลัยรามคำแหง จากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยประจำสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับมนุษย์ หมายเลขใบรับรอง RU-HRE 65/0106.

เอกสารอ้างอิง

- กุลิสรา จิตรชนวนิช. (2561). *การศึกษาและความเป็นครูไทย*. พิมพ์ครั้งที่ 2. สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ. 2556 (2556, 4 ตุลาคม). *ราชกิจจานุเบกษา*, เล่ม 130 ตอนพิเศษ 130 ง. หน้า 65-71.
- ข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ. 2562 (2562, 20 พฤษภาคม). *ราชกิจจานุเบกษา*, เล่ม 136 ตอนพิเศษ 68 ง. หน้า 18-20.
- จุฑารัตน์ คชรัตน์, วิชุนา สัตยารักษ์, ณัฐกา นาเลื่อน, วิภาวี มณีเนตร และชูศักดิ์ นพถาวร. (2561). *สมรรถนะความเป็นครูมืออาชีพของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยหาดใหญ่*. Retrieved on May 30, 2023 from: <https://ca.hu.ac.th/wp-content/uploads/2022/10/ครูมืออาชีพณัฐกานาเลื่อน.pdf>
- ฉัตรชัย หวังมีจมี และองอาจ นัยพัฒน์. (2560). สมรรถนะของครูไทยในศตวรรษที่ 21: ปรับการเรียนเปลี่ยนสมรรถนะ. *วารสารสถาบันเสริมศึกษาและทรัพยากรมนุษย์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์*, 12(2), 47-63. http://www.journalhri.com/pdf/1202_03.pdf
- ธวัชณี โรจนาวี. (2554). *เส้นทางการเป็นครูแห่งชาติ: การวิจัยพหุกรณีศึกษา*. ภาควิชาวิจัยการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- พระมงคลธรรมวิธาน, พระครูสิริธรรมนิเทศ และประสิทธิ์ สระทอง. (2561). *คู่มืออาชีพสู่การเรียนรู้แบบมืออาชีพ*. Veridian E-Journal, Silpakorn University, 11(1), 2486-2499. <https://he02.tci-thaijo.org/index.php/Veridian-E-Journal/article/view/121794/93487>
- พฤทธิ ศิริบรรณพิทักษ์, เพ็ญวรา ชูประวัต, ชญาพิมพ์ อุดาโห, สุกัญญา แซ่มซ้อย, สืบสกุล นรินทรางกูร ณ ออยุธยา, ฐาปนี วงศ์พรหมและคณะ. (2561) *การพัฒนาคลังเก็บเคลื่อนระบบการผลิตและพัฒนาครูสมรรถนะสูงสำหรับประเทศไทย 4.0*. พริกหวานกราฟฟิค.
- พิชญาภา ยืนยาว และธีรฐ ธาตาดันติโชค. (2561). *การวิเคราะห์องค์ประกอบคุณลักษณะของครูมืออาชีพในศตวรรษที่ 21*. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- พินสุตา สิริธรรศรี. (2557). *การยกระดับคุณภาพครูไทยในศตวรรษที่ 21*. มาตาการพิมพ์.
- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ และเพียว ยินดีสุข. (2557). *การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21*. สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ไพฑูรย์ สีนลารัตน์. (2559). *การศึกษา 4.0 เราต้องแปลงกับดักให้เป็นความหวังดี การศึกษา 4.0 เป็นยิ่งกว่าการศึกษา*. โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รักชิต สุทธิพงษ์. (2560). *กระบวนการค้นคว้าใหม่ทางการศึกษากับการพัฒนาครูไทยในยุคดิจิทัล*. วารสารศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยนครสวรรค์, 19(2), 344-355. https://so06.tci-thaijo.org/index.php/edujournal_nu/article/view/89933/70684
- วิจารณ์ พานิช. (2555). *การเรียนรู้ครูเพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21*. มูลนิธิสดศรีสฤษดิ์วงศ์.
- สมหวัง พิธิยานุวัฒน์, เพชรรา พิพัฒน์สันติกุล, จักรกฤษณ์ สำราญใจ, เปรมใจ เอื้ออังกูล, วนิดา แสงสารพันธ์, และณัฐภรณ์ หลาวทอง. (2555). *รายงานการวิจัยเพื่อจัดระดับคุณภาพเขตพื้นที่การศึกษา*. สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (2562). *กรอบสมรรถนะครูเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (ซีทีซีเอฟ)*. สำนักเลขาธิการคุรุสภา.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *ระบบและรูปแบบการพัฒนาครูที่เหมาะสมกับสังคมไทยและความเป็นสากล*. พริกหวานกราฟฟิค.
- Baratov, N. (2016). Formation of professional orientation of students pedagogical college using pedagogical practice. *The Advanced Science Journal*, (2), 79-82. <http://advancedscience.org/2016/2/079-082.pdf>
- Benjamin, D., Brown., Rolanda, S., Horn., Gwendolyn, King. (2018). The effective implementation of professional learning communities. *Alabama Journal of Educational Leadership*, (5), 53-59. <https://eric.ed.gov/?id=EJ1194725>
- Cronbach, L. J. (1990). *Essentials of psychological testing*. 5th edition. Harper Collins Publishers.
- Hair, J., Black, W., Babin, B., & Anderson, R. (2010). *Multivariate data analysis from a global perspective*. Hamilton Printing Co.

- Hayward, L. (2015). Assessment is learning: The preposition vanishes. *Assessment in Education: Principles, Policy and Practice*, 22(1), 27-43. <https://doi.org/10.1080/969594X.2014.984656>
- Hord, S. M. (1997). *Professional Learning Communities: Communities of Continuous Inquiry and Improvement*. Southwest Educational Development Laboratory.
- Oxford University Press. (2017). *Oxford Dictionaries*. Retrieved April 30, 2023, from <http://oxforddictionaries.com/definition/english/research?q=research>
- Schwimmer, M., & Maxwell, B. (2017). Codes of ethics and teachers' professional autonomy. *Ethics and Education*, 12(2), 141-152. <https://doi.org/10.1080/17449642.2017.1287495>
- Wilson, A. (2016). From professional practice to practical leader: Teacher leadership in professional learning communities. *International Journal of Teacher Leadership*, 7(2), 45-62. <https://eric.ed.gov/?id=EJ1137497>

